

*Самусь Тетяна Володимирівна,
кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри професійної
освіти та технологій сільськогосподарського виробництва, заступник декана
факультету технологічної і професійної освіти
Глухівського НПУ ім. О. Довженка*

ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ ДО ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Основою модернізації системи освіти України мають стати процеси, спрямовані на вдосконалення вищої школи, що передбачає не тільки набуття майбутніми фахівцями сукупності загальнонаукових і професійних знань, навичок і вмінь, але й становлення їх як суб'єктів професійної та особистої життєдіяльності. За зазначених умов особливої актуальності в усіх сферах діяльності людини, і особливо в освітній галузі, набуває проблема збереження і зміцнення здоров'я молодого покоління. Саме тому майбутні викладачі професійного навчання повинні дотримуватись ідей культивування загальнолюдських цінностей, збереження й зміцнення здоров'я, здорового способу життя; здійснювати пошук нових механізмів і форм здоров'язбереження учнів та впроваджувати здоров'язбережувальні технології (ЗЗТ) під час професійної підготовки кваліфікованих робітників.

Дослідженням проблеми здоров'язбереження і розроблення педагогічних технологій та підготовки до здоров'язбережувальної діяльності (ЗЗД) студентів займається цілий ряд учених: Н. П. Абаскалова, Д. Є. Воронін, Т. Г. Коваленко, Ю. С. Лук'янова, Ю. В. Науменко, М. О. Носко, Н. А. Рибачук, Г. К. Селевко, І. А. Усатова й ін.

Проведений аналіз змісту професійної підготовки викладачів професійного навчання в аспекті нашого дослідження дозволив виявити низку суттєвих проблем, з-поміж яких: відсутність системності у підготовці до ЗЗД, недостатньо вичерпний опис конкретних умінь у галузі здоров'язбереження у навчальних програмах дисциплін різних циклів підготовки тощо – все це зумовлює потребу вдосконалення організації навчальної діяльності в напрямі здоров'язбереження.

Підготовка до ЗЗД майбутніх викладачів професійного навчання буде більш якісною, якщо застосовувати такі форми (лекції, практичні та лабораторні заняття, конференції, науково-дослідницька, індивідуальна та самостійна робота, самоосвіта, педагогічна практика) і методи (проблемне викладання навчального матеріалу, дискусія, змагання, ділова гра, круглий стіл, метод проектів, моделювання, розв'язання педагогічних задач) навчання. Зазначимо, що навчальні заняття та самостійну роботу студентів варто здійснювати з використанням педагогічних технологій контекстного, інтерактивного, проблемного навчання, проектної, тренінгової та нових інформаційних технологій [1, с. 152].

Аналіз навчальних планів і програм уможливив виділення дисциплін

циклу професійної та практичної підготовки, що мають потенційні можливості для підготовки до ЗЗД майбутніх викладачів професійного навчання. У контексті виконання завдань дослідження доповнено й розширено їх зміст: введено змістовий модуль «Основи здоров'я та здоров'язбереження» до програми дисципліни «Основи охорони праці», у межах якого передбачено такі теми лекційних занять: «Теоретичні аспекти основ здоров'я та здоров'язбереження», «Соціальна дезадаптація та здоров'я людини», «Методологічні та педагогічні проблеми здоров'я в професійній освіті», «Здоров'язбережувальні педагогічні технології в системі професійної освіти». У межах модуля пропонується виконання студентами самостійної роботи у вигляді розроблення оздоровчої програми (лікувально-профілактичний комплекс, що дасть змогу за короткий термін усунути наслідки стресу, підвищити працездатність, зменшити ризик виникнення професійних захворювань) [2, с. 39].

Уведення змістового модуля «Організація освітнього процесу із застосуванням здоров'язбережувальних технологій навчання» до програми дисципліни «Методика професійного навчання» передбачає засвоєння студентами методичних засад здоров'язбережувальної компетентності. Зокрема, заплановано вивчення таких тем: «Методичні аспекти організації навчально-виховного процесу з учнями ПТНЗ із застосуванням здоров'язбережувальних технологій навчання», «Сучасні підходи до реалізації здоров'язбережувальних технологій у ПТНЗ», «Інтерактивні методи реалізації здоров'язбережувальних технологій у ПТНЗ». Індивідуальна робота студента передбачає виконання творчих завдань (розроблення реклами щодо ЗСЖ; сценарію профілактично-оздоровчого заходу з учнями ПТНЗ матеріалів для його проведення; презентації валеологічного спрямування; оздоровчо-профілактичної лекції про здоров'я як єдність фізичного, психічного, духовного та соціального складників і системний підхід до формування здоров'я людини) та написання реферату. Виконання такої роботи дасть змогу наблизити навчання студентів до умов, максимально орієнтованих на майбутню професійну діяльність щодо реалізації здоров'язбережувальних технологій у ПТНЗ.

Отже, підготовка майбутнього викладача професійного навчання до здоров'язбережувальної діяльності є системою організаційних і педагогічних заходів, що забезпечують здоров'язбережувальну спрямованість знань, умінь та навичок. У свою чергу така підготовка є одним із сучасних напрямів підготовки у процесі якої студенти мотивуються до здоров'язбережувальної діяльності, опановують відповідний зміст, форми і методи її викладення.

Література

1. Даниленко Г. М. Формування здоров'язберігаючої поведінки серед учнів професійно-технічних навчальних закладів / Г. М. Даниленко, Л. І. Пономарьова, І. В. Межибецька, І. А. Клигіна, О. Ю. Куракса // Освіта і здоров'я: екологія дитинства : матеріали VI Всеукр. наук.-метод. конф. – Євпаторія, 2011. – С. 234.

2. Самусь Т. В. Способи формування здоров'язбережувальних знань і умінь у майбутніх інженерів-педагогів в умовах інноваційної освіти /

Т. В. Самусь // Евристична освіта у суспільстві нових соціальних і особистісних цінностей : матер. Всеукр. наук.-практ. конф. (13–14 листоп. 2014 р., м. Суми). – Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2014. – С. 39–43.